

**UCHWAŁA NR 134(XVI)16
RADY GMINY PORAJ**

z dnia 3 marca 2016 r.

w sprawie zatwierdzenia Planu odnowy miejscowości Kuźnica Stara na lata 2016-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 roku, poz. 1515 z późn. zm.)

**Rada Gminy Poraj
uchwala, co następuje:**

§ 1. Zatwierdzić Plan odnowy miejscowości Kuźnica Stara na lata 2016-2022 stanowiący załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Rady
Gminy

Katarzyna Kaźmierczak

Załącznik do Uchwały Nr 134(XVI)16
Rady Gminy Poraj
z dnia 3 marca 2016 r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI

KUŹNICA STARA

NA LATA 2016 - 2022

Styczeń 2016

1. Charakterystyka miejscowości

- Położenie, powierzchnia, ludność.

Kuźnica Stara to wieś o charakterze tzw. typowej ulicówki – wieś o zabudowie rozciągniętej, z budynkami z jednej lub dwu stron drogi. Wieś położona jest w zachodniej części Gminy Poraj, w powiecie myszkowskim, w województwie śląskim. Najbliższa stacja kolejowa PKP Poraj, znajduje się w odległości 7,0 km. Natomiast odległość od DK1 wynosi 13 km.

Kuźnica Stara stanowi jedno z najmniejszych sołectw wchodzących w skład gminy. Kuźnicę

Starą i Kuźnicę Folwark zamieszkuje obecnie 325 osób zameldowanych na pobyt stały (stan na grudzień 2015). Stan demograficzny ludności przedstawia si następująco:

Stan demograficzny Ludności			
Miejscowość	Wiek przedprodukcyjny 0-14 lat	Wiek produkcyjny 15-64 lat	Wiek poprodukcyjny 65 lat – i powyżej
Kuźnica Stara	28	136	44
Kuźnica Folwark	15	117	25
Ogółem	325		

Ludność Kuźnicy podobnie jak pozostała ludności Gminy Poraj, zatrudniona jest w ektorze prywatnym oraz częściowo w rolnictwie. Mieszkańcy należą do parafii p.w. NMP Szkaplerznej i św. Antoniego z Padwy znajdującej się w pobliskiej miejscowości Koziegłówki.

Obecnym Sołtysiem wsi jest Teresa Ociepka.

- **Historia**

Wieś związana od końca XVI wieku z pozyskiwaniem i przerobem rud żelaza. W dobie staropolskiej istniała nad Wartą kuźnica przerabiająca rudę. Wieś należała do Księstwa Siewierskiego a ludność zajmowała się uprawą roli i hodowlą. W Kuźnicy istniał folwark należący do klucza koziegłowskiego. W latach siedemdziesiątych, szczególnie na terenie Kuźnicy Starej, na brzegach Zalewu Porajskiego, powstały kolonie domków letniskowych.

Dawne, staropolskie kuźnice były "przodkami" dzisiejszych hut. Lokalizowane były nad rzekami, ponieważ napędem urządzeń było koło wodne. Na terenie dzisiejszej Kuźnicy Starej istniała od XVII wieku kuźnica żelazna należąca do dóbr koziegłowskich nazywana Warczeską lub Warcką (przybierała też nazwy: Szczwanek, Cwankowska i Frankowska). Dzierżawcom kuźni wolno było szukać i kopać rudę żelazną na użytek kuźni. W XIX wieku pozyskiwaną na terenie Kuźnicy Starej i Gęzyna rudę wożono furmankami do Pieca Masłońskiego.

Słownik geograficzny wykazuje, że w Kuźnicy Starej nad rzeką Wartą, w gminie Choroń

powiatu będzińskiego była fabryka. Należały do niej 4 domy, 15 mieszkańców i 430 mórg. Wieś wchodziła w skład majoratu gen. Sobolowa. Ludność była prawdopodobnie napływowa. W księgach zaślubionych i zmarłych z XVI-XVII w. można spotkać takie nazwiska: Baranek, Barczyk, Budzowski, Bomba, Baba, Dziad, Faber, Gawęda, Gidzalski, Karafera, Lach, Lebania, Mańka, Milka, Mucha, Musialik, Mrzygód, Pieluch, Piwowarczyk, Płociński, Poczvara, Rzepka, Ślęzacka, Zabiegło, Żelazny. W 1606 r. w księdze chrztów natrafiono na ciekawą notkę: „Idzi Rzgowiensis ~ pedagogus in feresundina”. Był to zapewne wychowawca dzieci dzierżawcy. W 1802 r. wójtem

Kuźnicy był Franciszek Sobota. W 1817 r. liczyła 234 osoby, a w 1901 r. 297 mieszkańców.

Typowe zabudowania gospodarcze w Kuźnicy Starej, okres międzywojenny

Źródło: GOK Poraj. http://www.gokporaj.pl/kategorie/historia_w_starym_obiektywie/2

- **Przestrzenna struktura miejscowości**

Zalew Porajski jest typowym zbiornikiem retencyjnym, zbudowanym w latach 1969-1977, poprzez przegrodzenie zaporą betonową pradoliny rzeki Warty. Zbiornik napełniono w latach 1979-1980. Jest to największy akwen w regionie Częstochowskim. Powierzchnia lustra w zależności od stopnia spiętrzenia wody sięga 450-550 ha. Średnia pojemność wynosi ok. 26 mln m³. Średnia głębokość: 6 m (maksymalna 12m). Długość wraz z cofką wynosi 6 km, a szerokość: 600-1200 m. Zasilają go rzeki: Warta, Ordonka, Boży Stok i Sarni Stok.

Od początku funkcjonowania Zalewu Porajskiego wzdłuż jego brzegów powstały osiedla domków kempingowych oraz ośrodki rekreacyjno- wypoczynkowe, które są bazą dla żeglarzy i wędkarzy. Największym zasobem miejscowości Kuźnica Stara jest teren, na którym znajduje się zalew (500 ha). Zalew Porajski jest ulubionym miejscem wypoczynkowym i rekreacyjnym dla mieszkańców Częstochowy, Zagłębia i Śląska.

W miejscowości przeważająca część terenu przeznaczona jest pod zabudowę mieszkaniową. Domy niskie, parterowe, murowane, charakterystyczne dla zabudowy wiejskiej. Budynkom mieszkalnym przeważnie towarzyszy zabudowa gospodarcza, zlokalizowana głównie w obejściu. W terenie można zaobserwować pustostany, w formie opuszczonych domów i obiektów gospodarczych, które ulegają niszczeniu.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie wsi Kuźnica Stara

- **Zasoby przyrodnicze**

Kuźnica Stara położona jest w bezpośrednim sąsiedztwie zbiornika porajskiego. Mikroklimat okolicy pozwala wspaniale zregenerować siły i odpocząć od miejskiego zgiełku.

Obszar wsi, jak również obszar całej gminy znajduje się w strefie klimatu umiarkowanego ciepłego – przejściowego, co skutkuje dużą zmiennością i nieregularnością stanów atmosfery. Stan ten spowodowany jest ścieraniem różnych mas powietrza nad tym terenem.

Na zalewnie porajskim na terenie wsi znajduje się wyspa. Ptasia Wyspa powstała po uruchomieniu zalewu Porajskiego w miejscu wywyższenia się na dawnej drodze lokalnej łączącej Kuźnicę Starą i Masłońskie. Można do niej dotrzeć łodzią, kajakiem a także rowerkiem wodnym od strony Kuźnicy lub Masłońskiego. Przy niskim poziomie wody turyści mogą odwiedzić ptasi rezerwat oraz jego mieszkańców brodem. Jest naturalną ostoją ptactwa wodnego, miejscem lęgowym dla gniazdowników i miejscem odpoczynku dla ptaków wędrownych. Można na niej spotkać kilka gatunków kaczek, perkozy, czaple, kormorany, mewy, łabędzie i wiele innych

gatunków ptaków, a czasem nawet bielika i rybołowa. Na Wyspie można być świadkiem niebywałego widoku zlotu ptactwa, dla którego wyspa stała się samoistnym rezerwatem ornitologicznym.

Miejscowość znajduje się w międzynarodowym korytarzu spójności obszarów chronionych „Górna Warta”, korytarzu migracji ssaków kopytnych oraz w regionalnym korytarzu migracji ptaków „Dolina Górnej Warty” i regionalnego przystanku „Zb. Poraj”, gdzie obowiązuje nakaz zachowania bioróżnorodności.

- **Dziedzictwo kulturowe.**

W miejscowości nie znajdują się żadne obiekty zabytkowe oraz obiekty o wartościach historycznych, czy sentymentalnych.

- **Obiekty i tereny**

W Kuźnicy, oprócz budynków tradycyjnych, występują budynki charakterystyczne dla nowoczesnego budownictwa mieszkalnego z przemyślaną aranżacją terenu. W obszarze wsi zaznacza się duża ilość terenów mogących w przyszłości stanowić bazę pod przyszłą zabudowę, inwestycje, które mogą wpłynąć na odnowę miejscowości.

Znaczną część miejscowości stanowią tereny rolnicze oraz tereny trwałych nieużytków zieleni. Lasy stanowią niewielki obszar miejscowości, są to głównie lasy mieszane z przewagą drzew iglastych (sosna pospolita).

Przez teren Kuźnicy Starej przebiegają szlaki: pieszy i rowerowy:

Szlak pieszy:

SZLAK ZIELONY - IM. JANUSZA BRANDYSA - 25,4 KM

Masłońskie - Podkuźnica (kładka) - Kuźnica wzdłuż linii brzegowej zbiornika - Jastrząb (Marina Poraj) - Poraj (ul. Okulickiego, ul. Jasna, ul. Górnicza, ul. Armii Krajowej, ul. Mickiewicza, ul. Zielona, ul. Sosnowa) - droga leśna w kierunku Ordon (Sucha Woda) - Masłoniowizna - Zaborze - Przybynów - Jaroszów – Zawada.

Szlak rowerowy:

KM

SZLAK ZIELONY - OKRĘŻNY WOKÓŁ ZALEWU PORAJSKIEGO - 43,4

Poraj PKP - Choroń - Zaborze - Przybynów - Żarki Letnisko - Podkuźnica - Gęzyn - Jastrząb - Poraj PKP

Zlokalizowane szlaki turystyczne świadczą o walorach miejscowości oraz podnoszą jej atrakcyjność związaną z lokalną turystyką. W terenie występuje widoczne oznakowanie szlaków.

- **Infrastruktura społeczna**

Na terenie wsi Kuźnica Stara brakuje infrastruktury społecznej. Mieszkańcy korzystają z przestrzeni publicznej zlokalizowanej na terenie Szkoły Podstawowej im. Dywizji J.H. Dąbrowskiego w Kuźnicy Starej.

W miejscowości znajduje się kilka obiektów turystycznych:

- Agroturystyka Barbara Pocztowska, zlokalizowana w Kuźnicy Starej 12
- Agroturystyka „ZACISZE”, zlokalizowana w Kuźnicy Starej 27
- STAJNIA KUŹNICA STARA, zlokalizowana w Kuźnicy Starej 10
- "CZARODZIEJSKA ZAGRODA" Pracownia ceramiki i sztuk wszelakich, zlokalizowana w Kuźnicy Starej 51.

Największą atrakcją miejscowości jest Pracownia Ceramiki - Czarodziejska Zagroda. Organizowane są tu warsztaty twórcze dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Można się nauczyć podstawowych technik wyrobu ceramiki (kubeczki, dzwoneczki, talerzyki, itp.). Dodatkowo na terenie gospodarstwa znajduje się ogród, w którym w ciszy i spokoju można odpocząć. Ponadto istnieje możliwość zorganizowania ogniska i/lub grilla oraz noclegu.

Turyści zatrzymać się mogą też w Stajni, gdzie oferowane są noclegi oraz pobyty dla koni.

W Kuźnicy Starej zlokalizowane są :

- Szkoła Podstawowa
- Boisko przyszkolne
- Rezmiza OSP

• Infrastruktura techniczna

1. **Komunikacja.** W granicach Kuźnicy Starej, komunikacja kołowa stanowi podstawowy (jedyne) system transportowy. Występująca droga pozostaje w powiązaniu z istniejącą strukturą funkcjonalno – przestrzenną gminy Poraj oraz z większymi skupiskami miejsc pracy i zamieszkania. Stan techniczny drogi jest średniej jakości, widoczne są mniejsze ubytki oraz spękania. Drogi w większości pozbawione są chodników, posiadają tylko pobocza porośnięte trawą. Jediną drogą wyposażoną w chodnik jest droga prowadząca od Remizy OSP do Szkoły Podstawowej. Miejscowość posiada dwa przystanki wyposażone w wiaty, gdzie obecnie zatrzymuje się „ Gimbus” wiozący młodzież do Gimnazjum w Poraju oraz Bus przewożący osoby z miejscowości Poraj do Kuźnicy Starej oraz z Poraja do Choronia.
2. **Telekomunikacja.** Telekomunikacja Polska S.A. posiada na terenie Gminy sieć teletechniczną, a także cały obszar gminy znajduje się w zasięgu telefonii komórkowej. Obszar Kuźnicy Starej znajduje się w zasięgu telefonii komórkowej pochodzących od różnych dostawców. Jakość oferowanych przez nich usług pozostaje zróżnicowane i uzależniona od indywidualnych operatorów.
3. **Wodociągi / Kanalizacja. Kuźnica Stara** zaopatrywana jest w wodę pitną z sołectwa Masłońskie, które wchodzi w skład Gminy Poraj. Ujęcie wyposażone jest w stację uzdatniania wody. Woda ze stacji wodociągowej jest dostarczana do mieszkańców systemem sieci wodociągowej pierścieniowo-promienistym. Część mieszkańców posiada własne ujęcia wody – studnie zlokalizowane na terenach prywatnych posesji. W Kuźnicy Starej do tej pory nie poprowadzono sieci kanalizacyjnej, co stanowi znaczny problem dla mieszkańców wsi oraz dla środowiska. Gromadzenie i przechowywanie nieczystości, ścieków następuje poprzez zastosowanie przydomowych, podziemnych zbiorników przeznaczonych na ten cel.
4. **Energetyka, Elektroenergetyka.** Energia elektryczna dostarczana jest ze źródeł do odbiorców liniami napowietrznymi i kablami ziemnymi poprzez stacje transformatorowo – rozdzielcze słupowe i wewnętrzne.
5. **Sieć Gazowa.** W Kuźnicy Starej występuje pełna, podziemna sieć gazowa.

6. **Nieczystości.** Odbiór odpadów i śmieci z nieruchomości wchodzących w skład Kuźnicy Starej, jak również pozostałych sołectw, przejęła Gmina Poraj. Mieszkańcy Kuźnicy Starej mogli wybrać selektywną zbiórkę odpadów, bądź pozostać przy gromadzeniu odpadów w sposób zmieszany.

- **Gospodarka i rolnictwo**

Mimo tego, iż Kuźnica Stara jest wsią niewiele osób utrzymuje się z rolnictwa, ze względu na słabą jakość gruntu. Ludność Kuźnicy Starej pracowało w różnych zakładach w okolicach Częstochowy i Myszkowa oraz w śląskich kopalniach. Spory odsetek ludności zajmuje się różnego rodzaju usługami.

- **Kapitał społeczny**

Sporym kapitałem jest duży odsetek ludzi młodych i uczących się. Wiele domostw ma dostęp do Internetu i posiada umiejętności informatyczne.

Na terenie wsi działają różne organizacje społeczne np. OSP, KGW, Rada Sołecka.

Słaba jest promocja wsi, brak jest folderów, przewodników jak również słaba jest współpraca z mediami. Miejscowość ma przeważnie dostęp do lokalnej prasy „Kuriera Porajskiego”, posiada stronę internetową: <http://www.kuznica.ugporaj.pl/>

Wszystkie w/w czynniki wpływają na to, że w Kuźnicy Starej standard życia jest raczej na średnim poziomie. Połączone siły mieszkańców wsi oraz władz samorządowych Gminy Poraj stwarzają szansę na poprawę sytuacji. Wykorzystanie naturalnych walorów miejscowości może znacząco wpłynąć na rozwój życia kulturalno - społecznego.

3. Ocena mocnych i słabych stron miejscowości

Mocne strony i szanse:

1. walory przyrodnicze
2. rezerwy terenów dla rozwoju wsi
3. położenie miejscowości na terenie Jury Krakowsko – Częstochowskiej
4. położenie - w pobliżu Częstochowy oraz Śląska.
5. istniejące już ośrodki wypoczynkowe
6. zaangażowanie społeczne
7. wzrost zainteresowania wypoczynkiem i turystyką

8. miejscowość posiadająca zabezpieczenie w sieć elektryczną, gazową, telefoniczną, wodociągową i wywóz nieczystości stałych

Słabe strony i bariery:

7. niewystarczający kapitał własny
8. duże potrzeby do realizacji infrastruktury ochrony środowiska
9. brak kanalizacji
10. zagrożenie powodziowe
11. brak środków finansowych np. na uzbrojenie nowych terenów
12. zły stan nawierzchni istniejących dróg
13. brak wystarczającej ilości chodników dla ruchu pieszego
14. brak ścieżek rowerowych
15. brak tradycji z aktywnego korzystania z istniejących walorów
16. słaba promocja miejscowości

Na pierwszy plan wysuwa się zagadnienie poprawy ochrony środowiska naturalnego. Jednym z naglących problemów jest brak kanalizacji i oczyszczalni ścieków. Problem ten wciąż dotyczy znacznej części gminy Poraj.

Priorytetem dla Gminy Poraj jest ochrona środowiska i poprawa życia mieszkańców.

4. Opis planowanych zadań inwestujących oraz przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną.

L.p.	Nazwa zadania	Cel, przeznaczenie	Czas realizacji	Szacunkowa kwota
1	Utwardzenie dróg dojazdowych do pól	Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców; Poprawa standardu życia ludności wiejskiej	2016-2022	300 000 PLN
2	Utwardzenie drogi dojazdowej do zalewu	Poprawa bezpieczeństwa, i standardu życia mieszkańców i przyjezdnych	2016-2018	100 000 PLN

3	Budowa oczyszczalni ścieków i kanalizacji sanitarnej	Osiągnięcie efektu ekologicznego w miejscowości	2016-2020	10 000 000 PLN
4	Remont dróg gminnych	Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach	2016-2018	300 000 PLN
5	Budowa chodników wzdłuż dróg gminnych	Zwiększenie bezpieczeństwa i standardu życia	2016-2018	200 000 PLN
6	Uzupełnienie oświetlenia ulicznego	Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców	2016-2020	150 000 PLN
7	Termomodernizacja budynku Ochotniczej Straży Pożarnej	Osiągnięcie efektu ekologicznego w miejscowości	2016-2018	170 000 PLN
8	Termomodernizacja budynku Szkoły Podstawowej	Osiągnięcie efektu ekologicznego w miejscowości	2016-2018	600 000 PLN
9	Remont sali w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej	Integracja społeczności lokalnej	2016-2017	20 000 PLN

5. Opis i charakterystyka obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnowienie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego.

W Kuźnicy Starej głównym punktem o szczególnym znaczeniu dla społeczności wsi, który sprzyja nawiązywaniu kontaktów i integracji ludności jest plac przy Szkole Podstawowej w Kuźnicy Starej. Tam zazwyczaj organizowane są festyny i pikniki, tuż obok szkoły jest plac zabaw dla dzieci, gdzie spotykają się całe rodziny. Przy szkole znajduje się też boisko wielofunkcyjne ze sztuczną nawierzchnią oraz siłownia na świeżym powietrzu.

Miejscowość ze względu na swoje położenie nad Zalewem Porajskim jest bardzo atrakcyjna. Kuźnica Stara przyciąga więc miłośników sportów wodnych, osoby lubiące spędzać aktywnie wolny czas i te, które chcą wypocząć. Zalew Porajski jest ulubionym miejscem wypoczynkowym i rekreacyjnym dla mieszkańców i stanowi największy akwen w regionie Częstochowskim.

UZASADNIENIE

Warunkiem otrzymania dotacji między innymi z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 jest posiadanie aktualnych dokumentów strategicznych gminy, w przypadku sołectw Planów Odnowy Wsi.

W związku z powyższym koniecznym jest opracowanie Plan Odnowy Miejscowości Kuźnica Stara na lata 2016-2022. Podczas zebrania wiejskiego Rada Sołecka wsi Kuźnica Stara przyjęła Uchwałą zebrania wiejskiego nowy dokument strategiczny.

Wobec powyższego zasadnym jest przyjęcie dokumentu przez Radę Gminy Poraj.